

Tưởng Năng Tiến – Ăn Cướp & Ăn Cắp

“Khi một nhóm người ăn cướp để làm giàu thì phần còn lại sẽ phải ăn cắp để sống.” [Thái Hạo](#)

Tôi nghe nhiều người than phiền về một vị đồng hương (khó thương) của mình nên cũng đâm ra hơi sốt ruột, và xót ruột :

[Người Buôn Gió](#): Hầu như cứ động đến Việt Kiều là có mặt Thọ Muối. Nhà văn Thọ Muối trước là cựu chiến binh giải phóng miền Nam, khi xuất ngũ về đói quá (tác phẩm Nhà Ba Hộ đoạt giải của Thọ Muối lột tả những tháng ngày đau khổ này) Thọ Muối đi xuất khẩu lao động sang Đông Đức. Thời thế nháo nhào Tây Đông hòa hợp, Thọ Muối thành Việt Kiều Đức nhưng lòng nhớ các em gái Việt Nam khôn nguôi.

Và hơn nữa là sự đam mê văn chương. Vì những thứ ấy chỉ ở Việt Nam mới đáp ứng nhu cầu của Thọ Muối. Nên Thọ năng đi về quan hệ với văn nghệ sĩ và các em út trong nước. Mà muốn đi về thì phải phát ngôn thế nào thì Thọ tất rõ. Thọ Muối từng giật mic đọc thơ đón tiếp Tổng Bí Thư Nông khi ngài có dịp sang Đức quá bộ thăm Kiều bào bên đó.”

[Đỗ Trường](#): Tập kiểu sống như thế này, hèn và nhục lắm ông Nguyễn Văn Thọ ạ.

[Khánh Minh](#): “Thọ Muối là đồng chí đáo lều mà lịnh thế!”

Cứu cánh biện minh cho phương tiện là châm ngôn sống của nhiều người, chứ chả riêng chi ông Thọ. Nịnh bợ, nói nào ngay, cũng chỉ là một trong hằng trăm cách ứng xử ở đời thôi. Trong cái bối cảnh xã hội mà “[không có nhân cách người ta vẫn sống, thậm chí còn sống béo tốt hơn](#)” (theo như lời của một vị sĩ phu xứ Việt) thì xu phụ – nghĩ cho cùng – cũng không có gì là trệt lắm!

Tôi chỉ có hơi phiền lòng chút đỉnh khi nghe nhà văn [Nguyễn Văn Thọ](#) lại vừa lớn tiếng đòi “lên án gia đình” em [V.T.T.M](#), một [nữ sinh mồ côi cha](#), quê ở Sầm Sơn – Thanh Hoá. Em bị bắt giữ và làm nhục chỉ vì ăn cắp một cái váy trị giá 160 ngàn đồng tiền Việt, vào hôm 3 tháng 12 năm 2021:

“Xưa người ta thường nói Đứa đại hờ L thẳng khôn xấu hổ hay Chó gày hổ mắt người nuôi. Cha mẹ những kẻ ăn cắp phải nên biết xấu hổ và tôi thấy báo chí không nên khai thác 1 mặt về phía tâm lí cha mẹ trong trường hợp này, đừng như gia đình và cô gái kia không đáng lên án sao?”

Trái: Nguyễn Văn Thọ & dư luận viên Trần Nhật Quang. Ảnh: vietinfo.eu.
 Phải: Nguyễn Văn Thọ thay mặt kiều bào chúc mừng lãnh đạo Đảng, Nhà nước nhân kỷ niệm 80 năm thành lập Đảng Đảng. Ảnh: NgườiViết.de

May mà còn có những người người cầm bút khác, với cái tầm và cái tâm bao dung hơn thế :

Thùy Dương: Trong vụ việc nói trên, chủ shop quần áo đã có những hành vi mang tính nhục mạ, xúc phạm nghiêm trọng đến danh dự, nhân phẩm của nữ sinh 16 tuổi. Việc chụp ảnh em M. bị hành hung để tung lên mạng xã hội, phát tán cho nhiều người cùng xem, đã làm cho mức độ xâm phạm danh dự, nhân phẩm của nữ sinh này trầm trọng thêm.

Thái Hạo: Chúng ta tỉnh táo tới mức không thể chấp nhận việc có nhiều người động lòng thương gia đình một cô bé nghèo khổ ăn cắp, chúng ta sáng suốt nhân danh đủ thứ lý lẽ để đòi trừng trị, chúng ta cao giọng dạy dỗ huấn thị. Ngày xưa, khi phát hiện một đứa trẻ đang leo cây hái trộm ổi, ông chủ nhà sẽ im lặng không lên tiếng, giả vờ như không biết vì sợ nó té ngã; ngày xưa, khi một đứa trẻ ăn trộm trái cây trong vườn ông thầy đồ, ông sẽ nói “cháu đừng hái trái xanh”, rồi đến trưa thì tự tay mang sang nhà cho một ổ... Thời tôi vẫn còn lác đác thấy thế, thời cha mẹ ông bà tôi thì nhiều hơn.

Những chuyện “ngày xưa” thường dẫn khiến tôi nhớ đến một câu chuyện khác, chưa xa xưa gì lắm, đọc được trên trang [Trí Thức VN](#) :

Buổi sáng hôm ấy, cậu học sinh này cứ lang thang mở coi hết cuốn này đến cuốn khác ở chỗ các giá sách tiếng Pháp. Việc lăm lét nhìn tới nhìn lui của cậu bé khiến nhân viên trông coi khu sách tiếng Pháp nghi ngờ. Lúc cậu đi ra, họ giữ lại, sờ ngực áo cậu và lôi ra một cuốn Toán Hình học và Đại số của Réunion de Professeurs quý giá đã nói ở trên.

– Tại sao cậu ăn cắp sách?

Cậu bé tái mặt không nói nên lời. Chiếc phù hiệu trên ngực áo cậu cho biết cậu học trường Pétrus Ký, một trong bốn trường trung học công lập lớn nhất rất nổi tiếng tại Sài Gòn lúc bấy giờ: Gia Long, Trưng Vương, Pétrus Ký, Chu Văn An.

– Hừ, học sinh trường Pétrus Ký mà ăn cắp sách! Tôi gọi cảnh sát đến bắt để cậu chừa cái thói đó đi!

Họ lôi cậu bé tới chỗ quầy thu tiền của cô thu ngân viên, nhờ cô giữ cậu giùm rồi đi gọi cảnh sát. Cậu bé sợ hãi khóc như mưa như gió:

– Lạy chị, nhà em nghèo không có tiền mua sách, chị nói với chú ấy tha cho em đừng gọi cảnh sát...

Từ đầu đến giờ có một ông đã lớn tuổi, ăn mặc lịch sự vẫn đứng theo dõi câu chuyện. Thấy cô thu ngân nói thế, ông bảo cô ta:

– Thôi được, cuốn sách giá bao nhiêu để tôi trả tiền. Học trò nghèo mà, lấy một cuốn sách, lỡ bị đuổi học tội nghiệp...

Cô thôn ngân viên chưa biết giải quyết thế nào thì đúng lúc đó ông Nguyễn Hùng Trương, chủ nhà sách mà mọi người vẫn gọi là ông Khai Trí, từ ngoài đi vô.

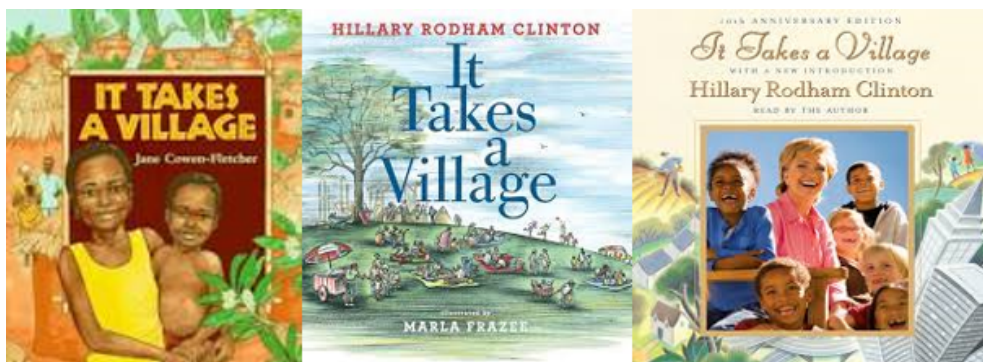
Thấy chuyện lạ, ông dừng lại hỏi chuyện gì. Cô thôn ngân viên thuật lại sự việc và ông khách cũng đề nghị trả tiền như ông đã nói với cô thôn ngân. Ông Khai Trí cầm cuốn sách lên coi sơ qua rồi nói:

– Phải học trò giỏi mới dùng tới cuốn sách này chứ kém không dùng tới. Cám ơn lòng tốt của ông nhưng để tôi tặng cậu ta, không lấy tiền và sẽ còn giúp cậu ta thêm nữa...

Ông trao cuốn sách cho cậu bé, thân mật vỗ vai khuyên cậu cố gắng học hành rồi móc bóp lấy tấm danh thiếp, viết vài chữ, ký tên và đưa cho cậu:

– Từ nay hễ cần sách gì cháu cứ đem danh thiếp này đến đưa cho ông quản lý hay cô thôn ngân, cô ấy sẽ lấy cho cháu. Ngày trước bác cũng là học sinh trường Pétrus Ký mà...

Thái độ của người khách lạ và ông chủ hiệu sách Khai Trí khiến tôi nhớ đến tựa một cuốn sách ([It Takes A Village](#)) của Hillary Rodham Clinton, xuất bản lần đầu vào năm 1997. Đề tựa này dường như được lấy cảm hứng từ một câu ngạn ngữ cổ xưa – “It takes a village to raise a child” Một đứa bé cần được cả làng chăm sóc – của dân Châu Phi.

Cái thời mà phần lớn nhân loại sống theo từng làng mạc nay đã qua rồi. Bây giờ ở Việt Nam nếp sống được tổ chức chặt chẽ hơn nhiều. Ngoài sự “quan tâm” thường xuyên của Nhà Nước và Đảng cầm quyền, tất cả mọi người dân (bất kể nam phụ lão ấu) còn được Mặt Trận Tổ Quốc “chăm sóc” tới nơi tới chốn nữa cơ?

Liệu chính quyền địa phương (với đủ thứ hội hè, đoàn thể, ban ngành) có chút trách nhiệm gì không về hành vi đáng tiếc vừa qua của một công dân vị thành niên ?

Tôi chưa được đặt chân đến Thanh Hoá lần nào nên cũng tò mò muốn biết xem cuộc sống nơi em V.T.T.M sinh trưởng ra sao? Lăn dò qua báo chí nước nhà, và đọc được những mẫu tin sau :

[Thanh Hoá: Chủ Tịch Xã Ăn Chận Tiền Hỗ Trợ Thiên Tai](#)

[Thanh Hoá: Cán Bộ Ăn Chận Tiền Hỗ Trợ Trâu Bò Của Dân Nghèo](#)

[Thanh Hoá: Cán Bộ Ăn Chận Tiền Hỗ Trợ Cho Người Nghèo](#)

[Thanh Hoá: Chuyện động trời, chăn trâu bò phải trả phí](#)

[Thanh Hoá: Hiệu Trưởng Cắt Xén Cả Tỉ Đồng Của Học Sinh](#)

[Thanh Hoá: Rút Ruột Công Trình Hàng Trăm Triệu Đồng](#)

[Thanh Hoá: Chủ Tịch HĐQT Công Ty Nước Tham Ô](#)

[Thanh Hoá: Khối tài sản khổng lồ của Bí Thư Thành Ủy](#)

Nếu “khối tài sản” của ông Bí Thư Thành Ủy Thanh Hóa đừng quá “khổng lồ” (và nếu quý vị quan chức ở địa phương này chịu “cắt xén” hay “ăn chặn” mỏng hơn chút xíu) liệu em V.T.T.M sẽ có thể sắm một cái váy để mặc, thay vì trộm cắp hay không?

Có thể cũng không, vì chả có gì hoàn toàn bảo đảm là một cá nhân có thể hành xử cách này, thay vì cách khác. Tuy thế, tôi vẫn tin rằng nếu nhà văn Nguyễn Văn Thọ cũng [“đứng về phe nước mắt”](#) như vô số người cầm viết khác (thay cho cái thói “thượng đội hạ đạp” cố hữu) thì chắc chắn ông sẽ tránh được rất nhiều điều tiếng hay búa rìu dư luận.